

Navigarea în domeniul raportării privind durabilitatea: cerințele UE și integrarea Republicii Moldova

Vladimir Hrle | Avocat, consultant ESG, șeful echipei de consiliere integrată ESG, Corporația Financiară Internațională, Grupul Banca Mondială

Boris Janjalia | Responsabil de governanța corporativă, Liderul echipei de consiliere integrată ESG pentru Caucazul de Sud și Kosovo, Corporația Financiară Internațională, Grupul Banca Mondială

3 iunie 2025, Chișinău, Moldova

Gestionarea tranziției către raportarea privind durabilitatea și îmbunătățirea guvernancei corporative

CFRR

Centre for Financial and
Sustainability Reporting Reform

EAASURE is co-funded by:

 Federal Ministry
Republic of Austria
Finance

 Austrian
Development
Cooperation

 Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra
Swiss Confederation

Federal Department of Economic Affairs,
Education and Research EAER
State Secretariat for Economic Affairs SECO

▼ Obiective

- Familiarizarea cu exemplele Georgiei și Serbiei în procesul de tranziție către raportarea privind durabilitatea și adoptarea Standardelor europene de raportare privind durabilitatea
- Prezentarea Orientărilor privind raportarea voluntară a durabilității care încorporează principalele caracteristici ale noului ESRS înainte de adoptarea integrală a ESRS
- Aflarea despre rolul consiliului de administrație și al comitetului de audit în special în raportarea privind durabilitatea

RAPORTAREA PRIVIND DURABILITATEA ÎN GEORGIA

Raportarea privind durabilitatea în Georgia

- » Legea privind contabilitatea, raportarea și auditul (LARA) - bazată pe Directiva UE privind raportarea nonfinanciară (NFRD), adoptată în 2016
- » Raportul de gestiune se elaborează de către anumite categorii de întreprinderi (**EIP și categoriile I și II**) și se transmite Serviciului de supraveghere a contabilității, raportării și auditului (SARAS).
- » Raportul de gestiune trebuie să includă:
  - a) Analiza activităților entității - de către EIP și întreprinderile din prima și a doua categorie;
  - b) Raportul privind guvernarea corporativă - de către întreprinderea raportoare ale cărei valori mobiliare sunt tranzacționate la bursă în conformitate cu Legea Georgiei privind piața valorilor mobiliare;**
  - c) Raportul nefinanciar - de către EIP, care sunt întreprinderi din prima categorie și al căror număr mediu de angajați în perioada de raportare este de peste 500.

Raportarea privind durabilitatea în Georgia

Categorii de întreprinderi conform LARA

Categoria întreprind. (să îndeplineas că cel puțin două din cele trei criterii)	A patra	A treia	A doua	Prima
Total Active	≥Gel 1 mln	≥Gel 10 mln	≥Gel 50 mln	>Gel 50 mln
Venituri	≥Gel 2 mln	≥Gel 20 mln	≥Gel 100 mln	>Gel 100 mln
Angajați	≥10	≥50	≥250	>250

Entitate de interes public (EIP)

O entitate juridică, care reprezintă:

- o întreprindere raportoare ale cărei valori mobiliare sunt tranzacționate la bursă în conformitate cu Legea Georgiei privind piața valorilor mobiliare
- o bancă comercială - în conformitate cu Legea organică a Georgiei privind Banca Națională a Georgiei
- o microbancă - în conformitate cu Legea din Georgia privind microbancile
- o organizație de microfinanțare - în conformitate cu Legea din Georgia privind organizațiile de microfinanțare
- un asigurător - în conformitate cu Legea Georgiei privind asigurările
- un fondator de sistem de pensii nestatale - în conformitate cu Legea Georgiei privind asigurările de pensii nestatale și asistența socială
- o societate de pensii - în conformitate cu Legea Georgiei privind pensiile private facultative
- un fond de investiții - în conformitate cu Legea Georgiei privind fondurile de investiții
- o instituție de depozit nebancaară - uniune de credit - în conformitate cu Legea Georgiei privind instituțiile de depozit nebancaare - uniuni de credit
- o entitate definită ca EIP de către Serviciul pentru supravegherea contabilității, raportării și auditului (cu excepția Băncii Naționale a Georgiei) pe baza criteriilor aprobate de Guvernul Georgiei

Raportarea privind durabilitatea în Georgia

- » Colaborarea cu Banca Națională a Georgiei la elaborarea Codurilor de guvernare corporativă pentru băncile comerciale (2018) și pentru emitenții de valori mobiliare publice (2021)
- » Aderarea BNG la Rețeaua pentru bănci și finanțe sustenabile (2017) și adoptarea primei foi de parcurs pentru finanțe durabile (2019), în care unul dintre piloni este transparența și disciplina de piață
- » Regulamentul BNG privind dezvăluirile din Pilonul 3 (2017) și Principiile de raportare și dezvăluire a informațiilor ESG ale BNG (2020) au stabilit un cadru pentru dezvăluirea informațiilor privind durabilitatea pentru băncile comerciale

Raportarea privind durabilitatea în Georgia

Principiile de raportare și dezvăluire ESG BNG (2020):

- » vizează băncile comerciale și încurajează alte instituții financiare și societăți publice să utilizeze Principiile
- » Nu sunt obligatorii (se poate utiliza o abordare alternativă pentru a respecta cerințele BNG și LARA), însă entitățile raportoare sunt încurajate insistent să respecte Principiile și modelul de dezvăluire a informațiilor al BNG
- » Aplicabil din 2021, toate băncile operaționale publică informații ESG în conformitate cu Principiile, utilizând modelul de dezvăluire al BNG

Raportarea privind durabilitatea în Georgia

https://nbg.gov.ge/en/financial-stability/esg-reporting-and-disclosure

ESG Reporting and Disclosure

Climate Change

Credit Conditions Survey

Stress Testing

IFRS 9

Resolution

investors and other stakeholders. In addition, the information disclosed will be used to monitor and evaluate sustainable finance performance of financial institutions and therefore, will serve as one of the progress measurement tools for sustainable finance development.

ESG Reporting and Disclosure Principles

ESG Reporting and Disclosure Template

ESG REPORTS	YEARS			
	2024	2023	2022	2021
COMMERCIAL BANKS				
Paysera Bank Georgia				
TBC Bank				
Bank of Georgia				
Liberty Bank				
Hayk Bank				
Cartu Bank				

https://nbg.gov.ge/supervision/banking-supervision?pageKey=pilar3Annual

Banking supervision

Supervision of commercial banks

Licensed commercial banks

Licensing requirements

Supervisory mode

GRAPES

Capital standards

Liquidity standards

Corporate Governance Standards

Other requirements

Reporting and transparency of commercial banks

Competitive analysis

Supervision of microbanks

Supervisory strategy

International cooperation

Non-bank supervision

Annual financial statements

Pillar 3 Quarterly Reporting

Pillar 3 Annual Report

Financial statements archive

PILLAR 3 ANNUAL REPORT

Annual reports of Pillar 3 of commercial banks established by the "Rules for the Disclosure of Information by Commercial Banks within the Framework of Pillar 3" approved by the Order No. 92/04 of the President of the National Bank of Georgia of June 22, 2017.

COMMERCIAL BANKS	YEAR SWITCH			
	2023	2022	2021	2020
Paysera Bank Georgia				
TBC Bank				
Bank of Georgia				
Liberty Bank				
Khaleej Bank				

Raportarea privind durabilitatea în Georgia

Modelul de raportare ESG și dezvăluire a datelor al BNG

AutoSave Off | esg-reporting-and-disclosure-template-eng-6389b072.xlsx | No Label • Saved to this PC | Search

File Home Insert Draw Page Layout Formulas Data Review View Automate Help | Comments | Share

D4 | Note

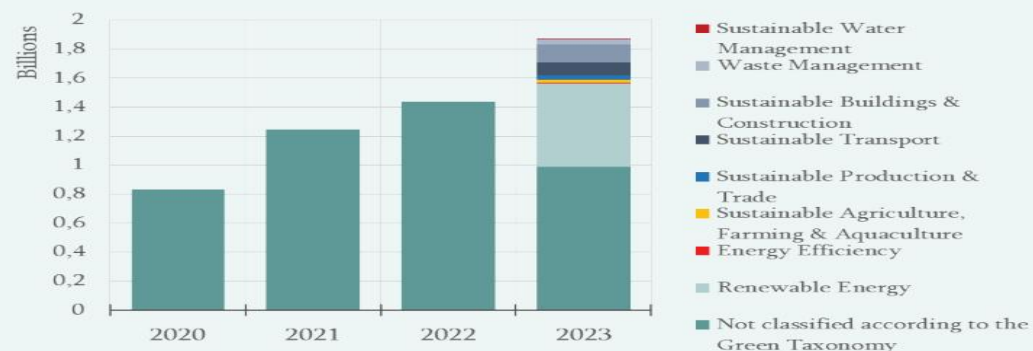
Disclosure on KPIs					
<i>Please provide ESG related information regarding the entity's principal ESG risks and how those risks are managed and mitigated. The form should be filled out in accordance to the ESG Reporting and Disclosure Principles.</i>					
KPI	Unit of measure	Note	Answer	Comment	
Environmental					
1	Volume of green loans issued during the reporting year (flow)	currency of issuance	Please, provide the definition of "green" used by the entity; if the entity issues green loans in different currencies, please report them separately for different currencies		
2	Share of green loans in the total loans issued during the reporting year	%			
3	Total amount of green loans, outstanding as of end of reporting year	currency of issuance	If the entity issues green loans in different currencies, please report them separately for different currencies		
4	Share of green loans in the total outstanding portfolio as of end of reporting year	%			
5	Volume of green investment securities as of end of reporting year				
6	Share of green investment securities in total amount of investment securities as of end of reporting year	%			
7	Volume of green debt securities issued during the reporting year	currency of issuance	If the entity issues green debt securities in different currencies, please report them separately for different currencies		

Ready | Accessibility: Investigate | <https://nbg.gov.ge/en/financial-stability/esg-reporting-and-disclosure> | Display Settings | 100%

Raportarea privind durabilitatea în Georgia

Practici de raportare ESG - Raportul 2024 al BNG privind finanțele durabile (mediu):

Diagram 5. Total (Taxonomy-aligned and other green loans) Green Loans Outstanding (excluding exchange rate effect)

Source: NBG

Following the introduction of the Taxonomy Regulation, five banks have initiated the implementation of the Sustainable Finance (SF) Taxonomy. As of December 2023, the SF Taxonomy-aligned green loan portfolio amounted to approximately 932 million GEL, representing around 50% of the total green portfolio and 1.7% of the total lending portfolio (see Diagram 5). For loans disbursed in 2023, Taxonomy-aligned green loans amounted to around 491 million GEL, accounting for approximately 58% of green loans and 1% of the all loans issued that year. These relatively low shares can be partly attributed to the ongoing implementation process by banks and the fact that not all banks have begun adopting the Taxonomy.

In terms of the sectoral breakdown, the majority, accounting for 65%, was directed towards the renewable energy sector, with a notable 57% specifically dedicated to hydropower projects. Additionally, 14% of these loans are channeled into the sustainable buildings and construction sector, while 10% into the green transport sector (see Diagram 5). Overall, as of December 2023, taxonomy-aligned green loans were issued in eight different sectors.

Raportarea privind durabilitatea în Georgia

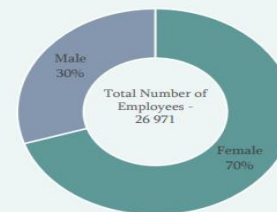
Practici de raportare ESG - Raportul 2024 al BNG privind finanțele durabile (social)

In terms of gender diversity, as of the end of 2023, 70% of all employees were women that is one percentage point increase compared to 2022. This result is relatively similar across all commercial banks, with the lowest share being 45% and the highest at 72%. However, the share of females in senior management (board of directors, supervisory board) stands at a lower level and is 30% (compared to 26% in 2022), on average. There have been some changes across commercial banks and there has been more convergence in shares compared to the previous year. As for the gender structure at the middle

In the Georgian banking sector, as of the end of 2023, the highest share of employees are within the age groups of 20-30 and 30-40 with 41.5% and 39.4% shares respectively (see Diagram 10). Age distribution has a similar pattern across commercial banks in Georgia and has remained almost the same compared to the previous year. Regarding the employment of people with disabilities, only four banks, compared to two in the previous year, indicated positive numbers, and the share in the total employment is below 1%. On the other hand, nine banks specified that at least some of their branches are fully or partially adapted and have special facilities and dedicated infrastructure for customers with disabilities. There has not

management level, by the end of 2023, on average, women held 49% (compared to 27% in 2022) of these positions.

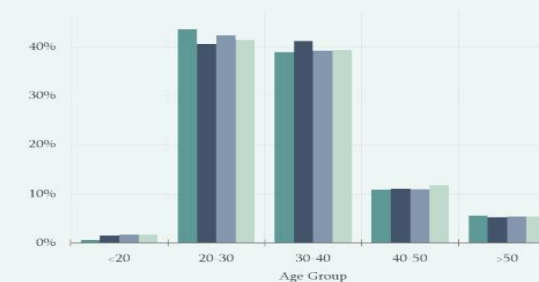
Diagram 9. Gender Diversity in the Georgian Banking Sector, Dec. 2023

Source: NBG

been any significant improvement in this regard since 2022.

Diagram 10. Age Structure of Employees in the Georgian Banking Sector, Dec. 2023

Source: NBG

Raportarea privind durabilitatea în Georgia

Practici de raportare ESG - Raportul 2024 al BNG privind finanțele durabile (governanță):

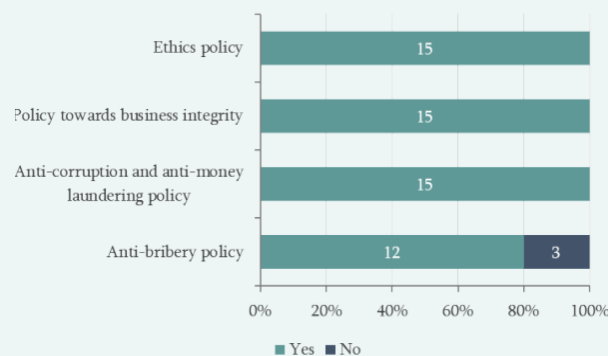
G – Governance

The information provided in the ESG reporting forms indicates that ten out of fifteen commercial banks have a designated officer or body responsible for overseeing environmental and social policies and practices. Apart from that, with only a couple of exceptions, almost all banks reported having some ESG policies and procedures.

In most cases, it is related to ESG risk management practices. However, some banks have also incorporated ESG consideration into their strategy. Moreover, results show that if there is an ESG policy in a bank, the supervisory board or board of directors approves it. Some banks have also established processes for consultation between stakeholders and the board of directors or supervisory board on environmental and social topics.

Besides the ESG risk management policies, almost all the banks have also established policies related to ethics, business integrity, anti-bribery, etc. (see [Diagram 11](#)).

Diagram 11. Number of Commercial Banks with Corresponding Policies in place, Dec. 2023

Source: NBG

Raportarea privind durabilitatea în Georgia

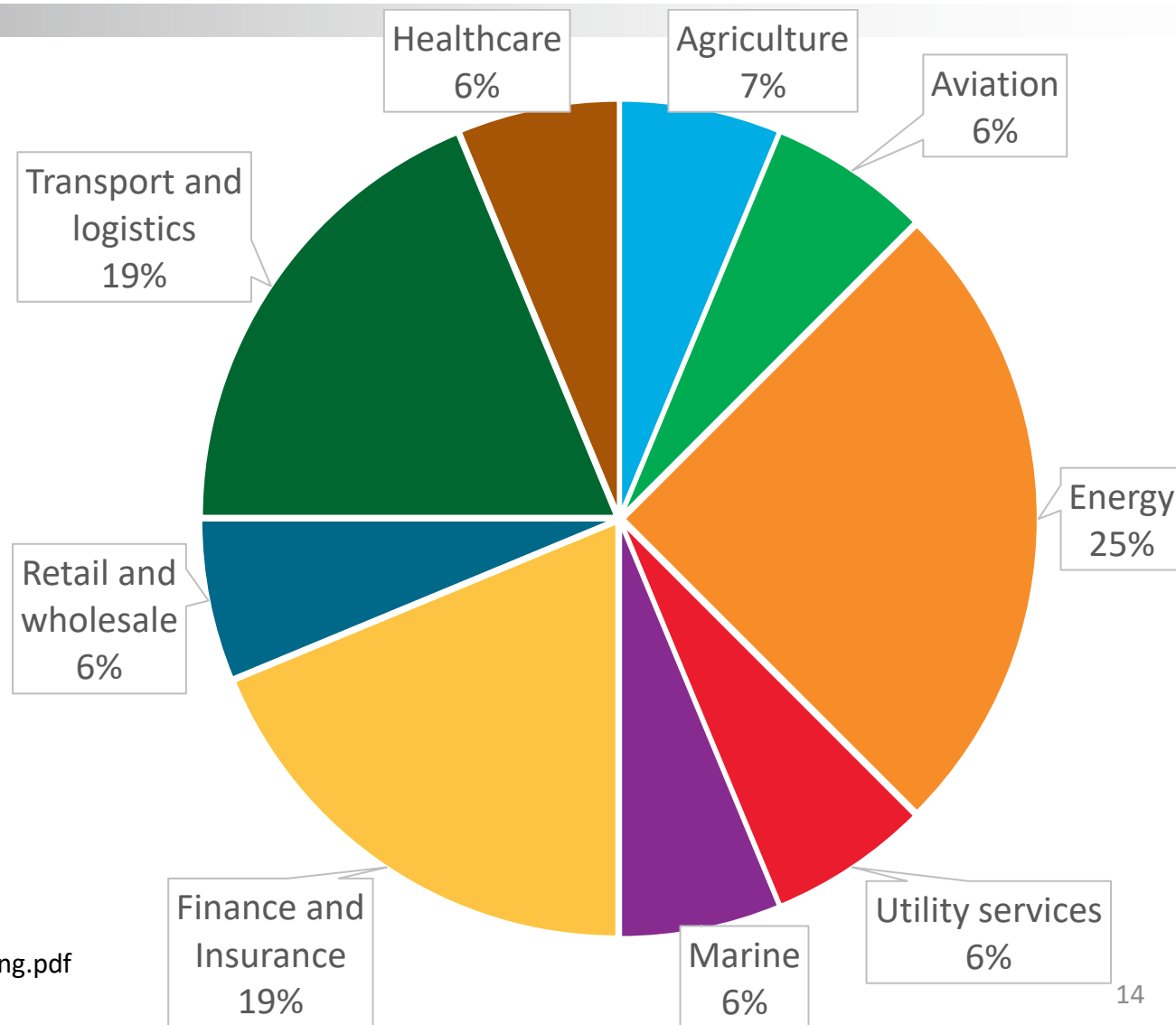
Ghidul SARAS privind rapoartele de gestiune (2018):

- » Ghid de recomandare pentru punerea în aplicare a cerințelor LARA
- » Oferă orientări și exemple privind toate cele trei componente ale raportului de gestiune: **Revizuirea activităților entității, Raportul de guvernanță corporativă și Raportul nefinanciar**
- » Practicile de raportare variază și multe corporații trebuie încă să le îmbunătățească
- » Campanie activă de sensibilizare și consolidare a capacităților de către SARAS în colaborare cu diferite instituții internaționale, inclusiv Banca Mondială și IFC

Raportarea privind durabilitatea în Georgia

Studiu asupra rapoartelor de gestiune realizat de PMO Business Consulting, partener al programului IFC ESG în Georgia (date din 2020):

- » Rapoartele a 272 de companii examinate (din 973 de companii)
- » Studiul PMO a acoperit toate cele trei elemente ale raportului de gestiune
- » Această prezentare reflectă **constatări** privind practicile de raportare nefinanciară ale **21 de companii** din diferite sectoare (cu excepția băncilor comerciale)

Raportarea privind durabilitatea în Georgia

Cerințele LARA privind raportul nefinanciar

Raportul nefinanciar

Raportul nefinanciar trebuie să includă cel puțin informațiile necesare pentru a determina impactul dezvoltării, rezultatelor și stadiului activităților entității asupra aspectelor de mediu, sociale, de ocupare a forței de muncă, de drepturile omului și de combatere a corupției, inclusiv:

- O scurtă analiză a modelului de afaceri al entității
- Descrierea politicii aplicate față de aspectele prevăzute la prezentul alineat, inclusiv procedurile complexe puse în aplicare și rezultatul politicii. În cazul în care o entitate nu utilizează o politică similară, în declarație se furnizează explicația respectivă în acest sens
- Analiza de risc a activităților entității, care include, fără a se limita la acestea, relațiile de afaceri ale entității, potențialul impact negativ al produselor sau serviciilor asupra aspectelor specificate în prezentul alineat și metodele de gestionare a riscurilor aplicate de entitate
- Indicatorii cheie de performanță (KPI) nefinanciari ai activității specifice a entității
- Ori de câte ori este necesar, declarația nefinanciară include trimiteri la sumele din situațiile financiare anuale și explicații suplimentare cu privire la acestea

Raportarea privind durabilitatea în Georgia

Studiu realizat de PMO Business Consulting (practici de raportare nefinanciară) - principalele constatări:

- » În majoritatea cazurilor, rapoartele nefinanciare prezentate includ informații privind protecția mediului, protecția socială, protecția muncii și protecția drepturilor omului, dar nu includ politici și mecanisme anticorupție
- » În unele cazuri, modelele de afaceri prezentate nu descriu pe deplin modul în care entitatea creează și menține valoarea într-o perspectivă pe termen lung și, în multe cazuri, entitatea își descrie modelul de afaceri și principalele tendințe fără a utiliza indicatori-cheie de performanță
- » În multe cazuri, entitățile prezintă și analizează indicatorii-cheie de performanță fără a ține cont de procesul și structura de colectare a datelor. de ex. acestea nu explică de ce principalii indicatori de activitate au crescut sau au scăzut în perioada de raportare și cum se pot schimba acești indicatori în viitor

Raportarea privind durabilitatea în Georgia

Studiu realizat de PMO Business Consulting (practici de raportare nefinanciară) - principalele constatări:

:

- » În majoritatea cazurilor, sunt prezentate informații cu privire la principalele riscuri, la gestionarea și atenuarea acestora, dar nu se explică modul în care principalele riscuri pot afecta modelul de afaceri, operațiunile, rezultatele financiare etc.
- » În unele cazuri, entitățile nu prezintă informații privind impactul actual sau posibil viitor asupra mediului, atunci când este relevant din cauza activităților lor
- » În multe cazuri, rapoartele nefinanciare nu includ o descriere a politicilor puse în aplicare referitoare la aspectele nefinanciare (de exemplu, ESG), iar dacă entitatea nu are politica menționată, nu există o explicație clară și rezonabilă cu privire la aceasta

RAPORTAREA PRIVIND DURABILITATEA ÎN SERBIA

Principalele caracteristici ale cadrului actual

Republica Serbia a introdus raportarea nefinanciară ESG prin Legea contabilității din 2019, care reflectă principalele caracteristici ale Directivei UE privind raportarea nefinanciară (NFRD), care era în vigoare la acea dată.

Entitățile de interes public cu peste 500 de angajați sunt obligate să raporteze anumite informații nefinanciare, cel puțin în următoarele domenii tematice: aspecte legate de mediu, aspecte sociale și legate de angajați, respectarea drepturilor omului, aspecte legate de combaterea corupției și a mitei.

Relevanța în raport cu directivele UE

▼ *Rapoartele nefinanciare au inclus următoarea structură (model):*

- » Modelul de afaceri al companiei;
- » Politică și due diligence (verificare prealabilă);
- » Rezultate;
- » Riscuri principale; și KPI;

▼ *Această structură este, de asemenea, baza pentru structura cu patru piloni adoptată din CSRD:*

- » Guvernanță (GOV);
- » Strategia și modelul de afaceri (SBM);
- » Gestionarea impactului, riscurilor și oportunităților (IRO);
- » Metrice și obiective (MT)

Provocări în captarea informațiilor nefinanciare ESG - Serbia

Echipa WBG a efectuat o analiză a practicilor de raportare nefinanciară în Serbia, utilizând un eșantion reprezentativ de 100 de rapoarte, din diferite sectoare industriale, care a scos la iveală următoarele constatări:

- » Procesul de raportare nefinanciară și calitatea rapoartelor sunt influențate de starea practicilor de guvernanză corporativă și de procesele de gestionare a riscurilor;
- » Accentul se pune pe dezvăluirea de informații, nu pe practicile și procedurile ESG de fond subiacente;
- » Controalele interne privind raportarea nefinanciară sunt problematice, ceea ce compromite acuratețea și exhaustivitatea datelor;
- » Rolul provocator al furnizorilor de servicii independenți de asigurare;
- » Formatul neclar de raportare și lipsa unui cadru clar de raportare

TRANZIȚIA LA CSRD/ESRS ÎN SERBIA

Provocări în Serbia pentru transpunerea imediată a ESRS

Standardele ESRS sunt foarte complexe și conțin un număr mare de puncte de date

Fără structuri de guvernare și politici și proceduri adecvate, este dificil să se elaboreze un raport nefinanciar cuprinzător

UE a optat recent pentru o abordare mai blândă, pachetul Omnibus reducând numărul de puncte de date și domeniul de aplicare al companiilor raportoare

Trecerea treptată la CSRD/ESRS - exemplul Serbiei

Orientările transpun principalele caracteristici ale ESRS (inclusiv standardele voluntare pentru IMM-uri), inclusiv structura de raportare în patru piloni: GOV, SBM, IRO și MT;

Acestea explică conceptul de dublă materialitate pentru informațiile privind durabilitatea și oferă un instrument pentru evaluarea materialității;

Oferă îndrumări cu privire la aspectele generale legate de durabilitate susceptibile de a fi semnificative pentru întreprinderile sârbe, precum și aspecte și parametri specifici sectorului pentru principalele industrii din Serbia;

Oferă îndrumări cu privire la prezentarea informațiilor privind durabilitatea în rapoartele anuale prin intermediul modelului de raportare;

Dezvoltarea capacităților este esențială în timpul tranziției treptate

TRANZIȚIA LA CSRD/ESRS ÎN GEORGIA

Tranziția la CSRD/ESRS în Georgia

Actualizarea Ghidului SARAS privind raportarea de gestiune (2024):

- » Pentru a alinia mai bine ghidul la CSRD/ESRS pentru acele companii care sunt dispuse să meargă dincolo de cerințele de reglementare
- » Caracter voluntar, oferind entităților timp să se pregătească pentru noile norme și să înceapă să comunice informații fără o povară excesivă
- » De asemenea, oportunitatea pentru autoritatea de reglementare de a monitoriza practicile de publicare, de a identifica deficiențele și de a sprijini sectorul prin activități specifice de sensibilizare și de dezvoltare a capacităților
- » Lecții învățate la elaborarea modificărilor la LARA legate de CSRD/ESRS

Tranziția la CSRD/ESRS în Georgia

EXAMPLE

An entity may reflect in its management report the total confirmed and estimated reserves as one of the main business indicators. In addition, across this information, it may use a reference to another document or another section of the same report, in which the noted information is presented in more detail.

MATERIALITY

INFORMATION IS MATERIAL IF ITS OMISSION FROM OR MISREPRESENTATION IN THE MANAGEMENT REPORT IS GOING TO AFFECT ECONOMIC DECISIONS MADE BY SHAREHOLDERS

CONCEPT OF DOUBLE MATERIALITY

INFORMATION IS FINANCIALLY MATERIAL IF ITS OMISSION FROM OR MISREPRESENTATION IN THE MANAGEMENT REPORT IS GOING TO AFFECT ECONOMIC DECISIONS MADE BY SHAREHOLDERS

INFORMATION IS MATERIAL FROM AN IMPACT PERSPECTIVE IF IT PERTAINS TO ACTUAL OR POTENTIAL IMPACTS ON PEOPLE OR THE ENVIRONMENT, WHETHER POSITIVE, OR NEGATIVE, AND OVER THE SHORT-, MEDIUM- OR LONG-TERM.

07

It is recommended that management report only includes such information that would be material to its users. Both financial and non-financial information can be material. The report shall not reflect immaterial information in order not to lose key messages and avoid ambiguity of the document.

Materiality is an individual characteristic for each entity, which depends on the nature and significance of the existing or expected results. The entity evaluates materiality of the information according to how much it is relevant for understanding the entity's development, results and condition. When assessing material information, the internal and external factors should be taken into account.

Entities looking to implement the EU CSRD and ESRS should apply the concept of double materiality . . . This entails looking at the relevance of sustainability information not only to understand the entity's development, results and condition (financial materiality), but also to understand the entity's impact on people and the environment (impact materiality). Entities should also disclose their process to determine materiality⁵.

It should also be noted that:

- Qualitative indicators, in many cases, in the context of management report have a greater impact on determining the materiality of information than in the context of financial statements.
- Determining the materiality of information in financial statements, as a rule, depends on the relative amount /importance of each item in the reporting period. In case of management report, when determining materiality of information, entity's activity, condition, development and prospects may be taken into account.

Tranziția la CSRD/ESRS în Georgia

EXAMPLE

The environment in which the entity operates and which is sensitive to consumer sentiment, may change rapidly as a result of any unforeseen incident or media interest. It is not necessary that the above-mentioned incident or feedback is directly related to the entity or has an impact on the results of the current year in order to give rise to new risks or opportunities that will have a significant impact on the future prospects of the entity.

The report should include an explanation of significant changes in the main risks (risk volume, probability of occurrence, timing and possible effects or new risks), which will be compared with the last reporting period. The description of risks should include possible negative consequences and possibilities of future events that accompany these risks. The risk assessment should also include an evaluation of the insolvency and liquidation risks.

In order to fully understand the development, state or future plans of the entity, the main risks are to be disclosed and described regardless of their classification and also regardless of whether they arise from the entity's strategic, operational, organizational decisions or external factors over which management may have little or no control.

EU SUSTAINABILITY REPORTING REQUIREMENTS AND STANDARDS

Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Article 19a. Sustainability Reporting

1. Large undertakings, and small and medium-sized undertakings, [...] shall include in the management report [...].

(g). a description of the principal risks to the undertaking related to sustainability matters, including a description of the undertaking's principal dependencies on those matters, and how the undertaking manages those risks;

Note: Guidance is also available in European Sustainability Reporting Standards (ESRS) 2 General Disclosure:

- IRO-1 – Description of the processes to identify and assess material impacts, risks and opportunities
- SBM-3 – Material impacts, risks and opportunities and their interaction with strategy and business model(s)

European Sustainability Reporting Standard (ESRS) 2. General Disclosures provides guidance on identification of material information to be included in the sustainability statements. See Appendix F.

Tranziția la CSRD/ESRS în Georgia

The entity shall disclose to the public a description of the systems and processes related to financial reporting, the purpose of which will be the introduction, maintenance, and monitoring of internal control and risk management systems. This process can be presented as a reference to the performance review to avoid repetition if this part of the management report presents detailed information about the systems and processes related to financial reporting. At the same time, the presented information, in addition to the above-mentioned issues, may include information about already existing internal controls and procedures in the following areas:

- a) risk identification and assessment regarding the reliability of financial statements;
- b) financial planning and monitoring;
- c) the role of the entity's officials and their responsibility;
- d) closing the reporting period including the consolidation process (for example, documented procedures, Guides, access rights, confirmation, verification/ reconciliation of information, etc.)
- e) general controls of information technologies (ITGCs), which ensure the completeness and accuracy of financial information received through the entity's systems and programs.

Entities looking to implement the EU CSRD and ESRS must also disclose information on the systems and processes related to sustainability reporting, including internal control and risk management systems used to ensure the reliability of sustainability reporting.

EU SUSTAINABILITY REPORTING REQUIREMENTS AND STANDARDS

European Sustainability Reporting Standards (ESRS).

ESRS 2. Disclosure Requirement GOV-5 - Risk management and internal controls over sustainability reporting

32. The undertaking shall disclose the main features of its risk management and internal control system in relation to the sustainability reporting process(es).

33. The objective of this Disclosure Requirement is to provide an understanding of the undertaking's risk management and internal control processes(es) in relation to sustainability reporting.

34. The undertaking shall disclose the following information:

- a) the scope, main features and components of the risk management and internal control processes and systems in relation to sustainability reporting;
- b) the risk assessment approach followed, including the risk prioritisation methodology;
- c) the main risks identified, actual and potential, and their mitigation strategies including related controls;
- d) a description of how the undertaking integrates the findings of its risk assessment and internal controls as regards the sustainability reporting process into relevant internal functions and processes; and
- e) a description of the periodic reporting of the findings to the administrative, management and supervisory bodies.

ROLUL CONSILIULUI DE ADMINISTRAȚIE ÎN RAPORTAREA PRIVIND DURABILITATEA

Consiliul de administrație și dezvăluirea datelor privind durabilitatea

Principiile G20/OCDE de guvernare corporativă (2023):

- » **Cadrul de guvernare corporativă** ar trebui să asigure publicarea în timp util și cu exactitate a tuturor aspectelor importante privind corporația, inclusiv situația financiară, performanța, **durabilitatea**, proprietatea și guvernarea companiei (Principiul IV, Publicarea și transparența)
- » **Supravegherea consiliului de administrație oferă orientări esențiale conducerii în ceea ce privește gestionarea riscurilor pentru a îndeplini profilul de risc dorit al companiei.** Atunci când îndeplinește aceste funcții-cheie, consiliul de administrație ar trebui să se asigure că sunt luate în considerare aspectele importante legate de durabilitate. **Funcțiile și responsabilitățile consiliului și ale conducerii în ceea ce privește dezvăluirea și comunicarea trebuie să fie clar stabilite de consiliu.** (Principiul V, Responsabilitățile consiliului)
- » Cadrul de guvernare corporativă ar trebui să ofere stimulente companiilor și investitorilor acestora pentru a lua decizii și a-și gestiona riscurile, **într-un mod care să contribuie la durabilitatea și reziliența corporației.** (Principiul VI, Sustenabilitatea și reziliența)

Consiliul de administrație și dezvăluirea datelor privind durabilitatea

Principiile G20/OCDE de guvernanză corporativă (2023):

- » **Cadrul de guvernanză corporativă ar trebui să garanteze că consiliile de administrație iau în considerare în mod adecvat riscurile și oportunitățile semnificative legate de durabilitate** atunci când își îndeplinesc funcțiile-cheie de revizuire, monitorizare și orientare a practicilor de guvernanză, a dezvoltărilor, a strategiei, a gestionării riscurilor și a sistemelor de control intern, inclusiv cu privire la riscurile fizice și de tranziție legate de climă. Atunci când își îndeplinesc funcțiile-cheie, consiliile de administrație se asigură din ce în ce mai mult că sunt luate în considerare și aspectele importante legate de durabilitate. **În special, consiliul de administrație are rolul de a se asigura că există o guvernanză eficientă și controale interne pentru a îmbunătăți fiabilitatea și credibilitatea informațiilor legate de durabilitate.**
- » **Consiliile de administrație pot evalua dacă și în ce mod aspectele legate de durabilitate afectează profilurile de risc ale companiilor.** Aceste evaluări se pot referi, de asemenea, la remunerarea și numirea personalului-cheie de conducere sau la modul în care consiliul și comitetele sale abordează durabilitatea.
- » **Consiliile de administrație ar trebui să se asigure că activitățile de lobby ale companiilor sunt coerente cu obiectivele și țintele lor legate de durabilitate.** Consiliile de administrație ar trebui să supravegheze în mod eficient activitățile de lobby pe care conducerea le desfășoară și le finanțează în numele companiei, pentru a se asigura că conducerea ține seama în mod corespunzător de strategia pe termen lung pentru durabilitate adoptată de consiliu. (Principiul VI, Durabilitate și reziliență)

Consiliul de administrație și dezvăluirea datelor privind durabilitatea

Inițiativa privind guvernarea în domeniul climei - Principiile pentru o guvernare eficientă în domeniul climei

 <p>Principle 1 Climate accountability on boards</p> <p>The board should take responsibility for ensuring the organisation's long-term resilience to climate risks.</p>	 <p>Principle 2 Command of the subject</p> <p>The board should be properly informed about climate-related risks and opportunities and able to make relevant decisions.</p>
 <p>Principle 3 Board structure</p> <p>The board should implement the right board and committee structures to ensure that climate risks and opportunities are understood, managed and reported.</p>	 <p>Principle 4 Material risk and opportunity assessment</p> <p>The board should ensure that management fully identifies climate-related risks in the short, medium and long-term, assess their materiality, and takes appropriate action according to the materiality of the risks.</p>
 <p>Principle 5 Strategic integration</p> <p>The board should ensure that management factors material climate-related risks and opportunities into the organisation's strategy, risk management process and investment decisions.</p>	 <p>Principle 6 Incentivization</p> <p>The board should align executives' incentives with the long-term success of the organisation. This may include climate-related targets in executive incentive schemes.</p>
 <p>Principle 7 Reporting and disclosure</p> <p>The board should ensure that the organisation discloses its material climate-related risks, opportunities and strategic decisions to all stakeholders - especially investors and regulators. These disclosures should be included in financial reporting.</p>	 <p>Principle 8 Exchange</p> <p>The board should stay informed on current best practice in climate governance by maintaining dialogue with peers, policy-makers, investors and others.</p>

În ultimă instanță, consiliul de administrație are datoria fiduciară de a răspunde în fața acționarilor pentru rezultatele pe termen lung ale companiei. **Prin urmare, consiliul de administrație este responsabil de rezistența pe termen lung a companiei la potențialele modificări ale mediului de afaceri generate de schimbările climatice.**

Nerespectarea acestei responsabilități poate constitui o încălcare a obligațiilor membrilor consiliului.

Consiliul de administrație și dezvăluirea datelor privind durabilitatea

Matricea IFC privind guvernarea climatică

B. Structure and Functioning of Board of Directors

	1. Basic Practices	+	2. Intermediate Practices	+	3. Good International Practices	+	4. Leadership
Committees ⁴			<ol style="list-style-type: none"> 1. Informal or <i>ad hoc</i> advisory committee of internal and external experts on climate change established or climate-related factors incorporated into responsibilities of established committees. 2. Board and committees leverage internal functions (notably internal audit and risk) and specialists to incorporate climate-related risks and opportunities. 				<ol style="list-style-type: none"> 1. Board committee charged with overseeing climate-related risks and opportunities (composed of a majority of nonexecutive directors, including Chair).

⁴ Recognition of leadership is based on Company's overall climate change action record and objectives, which go beyond climate governance standards.
³ Such methodologies include but are not limited to [Greenhouse Gas Protocol](#) and [Science-based Target Initiative](#) (SBTI). See TCFD Implementation Strategy.
⁴ Committee practices as related to specific roles in climate are detailed in the Control Environment section of the matrix.

IFC Climate Governance. Progression Matrix |

	1. Basic Practices	+	2. Intermediate Practices	+	3. Good International Practices	+	4. Leadership
Oversight of Climate-related Mitigation and Adaptation	<ol style="list-style-type: none"> 1. Board oversees that climate-related risks and opportunities have been identified and assessed. 2. Board is trained on general E&S and climate-related risks and opportunities. 		<ol style="list-style-type: none"> 3. Board monitors whether or not Company engages in lobbying activities—directly or via industry associations—that deny climate change or subvert the fight against climate change. 4. Board oversees that management: (a) develops management systems, (b) assigns required resources, and (c) establishes that budget are in place to identify and manage climate-related risks and opportunities, including reduction of GHG emissions. 5. Board engages an expert advisor on climate-related risks and opportunities. 		<ol style="list-style-type: none"> 1. Climate-related risks and opportunities are recurring board agenda items.⁵ 2. Board is regularly trained on sector-specific climate-related risks and opportunities. 3. Board monitors that company strategy, business model, and financial planning in short, medium, and long term include broad, integrated consideration of environmental, social, and governance (ESG); including climate-related risks and opportunities.⁶ 4. At least one director has experience overseeing climate-related risks and opportunities. 		<ol style="list-style-type: none"> 2. Board monitors that advancing to net-zero climate targets is part of Company strategy. 3. Board monitors and oversees progress against goals and science-based targets for addressing climate-related issues including climate-related adaptation and mitigation.⁷ 4. Board oversees that management has set an internal price on carbon to understand how climate change affects Company now and in the future.⁸
Evaluation and Performance					<ol style="list-style-type: none"> 5. Board evaluation includes consideration of climate-related risks and opportunities. 		<ol style="list-style-type: none"> 5. Board and executive incentives are aligned to promote the purpose, strategy, and long-term prosperity of Company and include climate-related targets and indicators in remuneration policies and executive incentive schemes to achieve net zero.

Consiliul de administrație și dezvăluirea datelor privind durabilitatea

CSRD și Consiliul de administrație

- » CSRD extinde responsabilitatea colectivă a organelor administrative, de conducere și de supraveghere privind situațiile financiare și rapoartele de gestiune la informațiile ESG conținute în acestea și derivate din conceptul de dublă materialitate.
- » Identificarea **temelor produse de dubla materialitate** permite companiei - inclusiv consiliului de administrație - să înțeleagă aspectele ESG care pot afecta desfășurarea activității sale și protecția activelor (materialitatea financiară), precum și să înțeleagă aspectele ESG pentru care desfășurarea activității poate avea impact asupra companiei în general (materialitatea impactului).
- » Toate aceste teme ar trebui să constituie baza pe care entitatea va organiza **strategia, planurile de acțiune și raportarea ESG în consecință.**

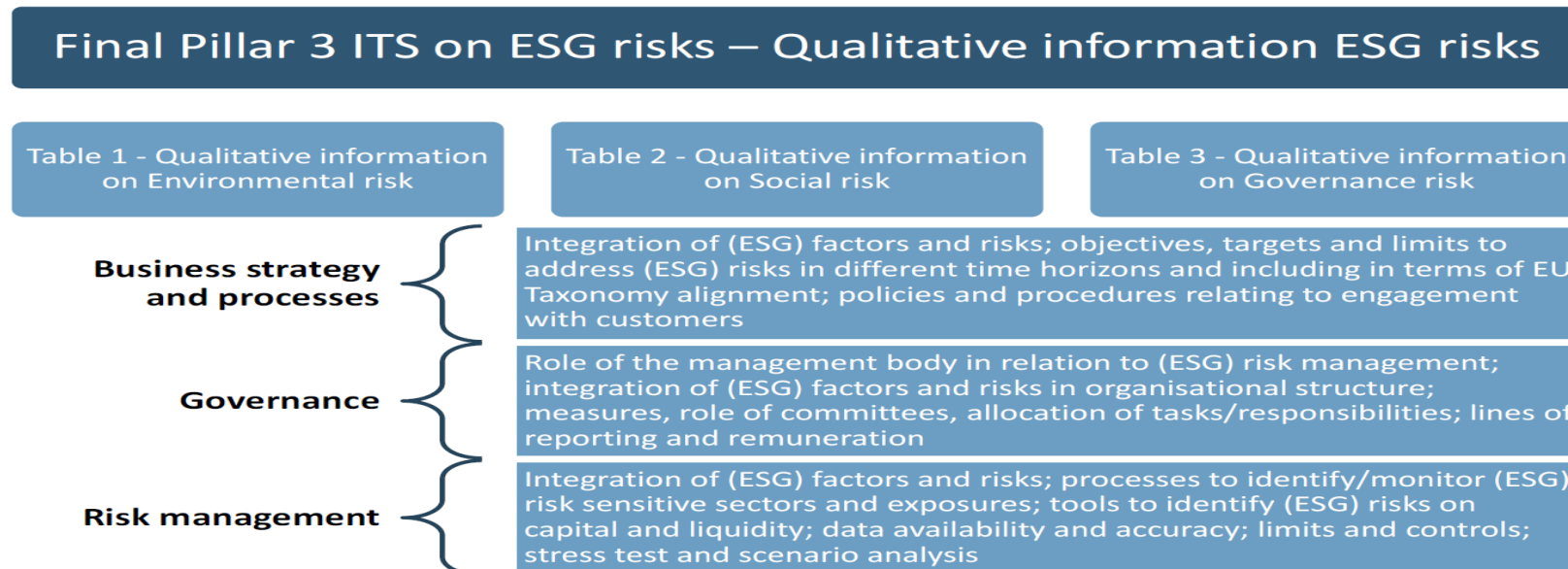
Consiliul de administrație și dezvăluirea datelor privind durabilitatea

- » **Principiile de guvernare corporativă ale Comitetului de la Basel (2015)** - în general, banca ar trebui să aplice secțiunea privind dezvăluirea și transparența din principiile OCDE
- » **Comitetul de la Basel - Pilonul 3 - Cerințe de dezvăluire – Ghidul EBA (2022)**

FINAL REPORT DRAFT ITS ON PRUDENTIAL DISCLOSURES ON ESG RISKS

Figure 5: Tables on qualitative information proposed

Consiliul de administrație și dezvăluirea datelor privind durabilitatea

Codul CG pentru băncile comerciale (Georgia)

- » **Consiliul de supraveghere să se asigure că aspectele ESG sunt reflectate în mod corespunzător în strategia băncii și să monitorizeze punerea lor efectivă în aplicare.** Aceasta include luarea în considerare și evaluarea nu numai a rezultatelor financiare ale operațiunilor băncii, ci și a potențialelor efecte sociale și de mediu ale operațiunilor băncii. Pentru a îndeplini funcția prevăzută la prezentul paragraf, Consiliul de supraveghere trebuie să dețină cunoștințele corespunzătoare și să primească informații relevante privind aspectele ESG.
- » **Consiliul de supraveghere, împreună cu riscurile financiare, evaluează riscurile nefinanciare care includ ESG, inclusiv riscurile legate de schimbările climatice.** Consiliul de supraveghere asigură integrarea deplină a riscurilor ESG în cadrul de gestionare a riscurilor al băncii. Ca parte a supravegherii sistemului de gestionare a riscurilor, Consiliul de supraveghere evaluează periodic riscurile ESG și verifică dacă aceste riscuri sunt identificate, măsurate, monitorizate, iar impactul lor este atenuat în mod corespunzător.
- » **Comitetul de audit sau de risc să monitorizeze procesul de raportare în cadrul Pilonului 3, inclusiv raportarea aspectelor ESG,** și să aprobe raportarea anuală în cadrul Pilonului 3 care urmează să fie publicată dacă aceasta este funcția comitetului respectiv, în conformitate cu politicile interne ale băncii.

Codul de administrație și dezvoltarea datelor privind durabilitatea

Codul CG pentru emitenții de valori mobiliare publice (Georgia)

- » **Consiliul de supraveghere este responsabil de stabilirea și aprobarea cadrului de gestionare a riscurilor al companiei**, în timpul elaborării căruia se iau în considerare mediul specific, posibilele reglementări viitoare, **aspectele de mediu, sociale și de guvernanță**, interesele pe termen lung ale companiei, gestionarea eficientă a riscurilor, funcțiile de monitorizare și control intern.
- » **În raportul anual, Consiliul de supraveghere descrie activitatea sa din cursul exercițiului financiar**, care include, de asemenea, informații privind îndeplinirea dispozițiilor stabilite de prezentul cod, precum și aspecte legate **de dezvoltarea durabilă, de mediu, sociale și de guvernanță**.
- » **Consiliul de supraveghere trebuie să cunoască bine situația raportării financiare, riscurile, inclusiv riscurile de mediu și sociale ale companiei**, precum și riscurile la nivel de grup și de activitate comercială, care includ analiza riscurilor în curs/curente, precum și aspecte privind identificarea riscurilor noi și viitoare.

ROLUL COMITETULUI DE AUDIT ÎN RAPORTAREA PRIVIND DURABILITATEA

Comitetele de audit - situația actuală în regiune

Pe piețele emergente, cum ar fi Balcanii de Vest, comitetele de audit sunt, de obicei, pe deplin operaționale în companiile care au o structură de consiliu (fie consiliu de supraveghere, fie consiliu de administrație) și acestea sunt predominant companii tranzacționate public.

În alte companii în care nu există o structură reală a consiliului de administrație, comitetele de audit sunt, de obicei, compuse din membri care nu fac parte din consiliu

Comitetele de audit trebuie mai întâi instituționalizate pe deplin, astfel încât o autoritate competentă să poată evalua în mod semnificativ performanța acestora

Independența este importantă, chiar și la nivelul UE nu există orientări absolute cu privire la ceea ce înseamnă independența membrilor comitetului de audit, în special în cazul în care comitetul de audit este format din membri care nu fac parte din consiliul de administrație (ca orientare, consultați definiția IFC a membrului independent al consiliului de administrație)

Comitetele de audit - raportarea nefinanciară

- Pe măsură ce aspectele legate de durabilitate sau ESG devin parte integrantă a strategiei companiei și a proceselor sale de guvernare, acestea vor fi mai integrate în domeniile tradiționale de competență ale unui comitet de audit
- În special în ceea ce privește raportarea pentru a include supravegherea aspectelor nefinanciare
- Integrarea ESG în gestionarea riscurilor este esențială, precum și rolul comitetului de audit în identificarea riscurilor
- La fel ca în cazul raportării financiare, consiliul de administrație va purta în ultimă instanță responsabilitatea pentru o raportare nefinanciară corectă, în special în vederea monitorizării procesului de asigurare

ACTIVITĂȚI PRIVIND DURABILITATEA ÎN MOLDOVA

Activități privind durabilitatea în Moldova

- » Banca Națională a Moldovei (BNM) a aderat la SBFN în noiembrie 2023
- » BNM a adoptat Foaia de parcurs pentru finanțe durabile (SF) în mai 2024
- » Asociația Băncilor din Moldova s-a alăturat SBFN în mai 2025 - cel de-al 100-lea membru al rețelei. **Felicitări!**
- » Activități în curs de desfășurare privind implementarea Foii de parcurs SF (Taxonomia verde și reglementările ESG)
- » Evenimente planificate de consolidare a capacităților și de sensibilizare cu privire la ESG și SF

Muğumim!